

Képes vagyok

2008. október

www.gyergyoremete.ro

Előkép

Ment-e a világ
a könyvek által elébb?
Körkép
2. oldal

A remetei vetett ágyak:
kivetett és megvetett ágyak
3. oldal

RMDSZ közlemény:
Parlamenti választások
Jelöltek bemutatása
4. oldal

Fűtéspótlék-igénylés
Befejeződött
az erdei újtjavítás
5. oldal

Tűzoltók napja
Néptáncoktatás
Kallós Zoltán előadása
6-7. oldal

Szent Lénárd ünnepe
Mária-rádió Remetén
A csipkebogyóról
8-9. oldal

Anyakönyv
Tudja-e, hogy...
Remetei nevek eredete
10. oldal

» Örök világosság. 170 hősi halottnak állít emléket az a közel 30 egyforma kökereszt, amely a központi temetőben található.

Emlékezzünk meg seinkr l és h seinkr l!

A temet tükörképe a helység hitének, sei és h sei tiszteletének. Ahol rendezett - gondozott a temet , ott nincs felejtés és bízhatunk az emberekben, mert van lelkiismeretük. De nem lennének méltóak a keresztény névre, ha temet nket járva csak a halál üzenetét hallgatnánk meg.

A temet olyan mint egy történelem-könyv: bizonyítja, hogy évszázadok óta itt vagyunk. Hozzá tartozóink és jelent s személyiségeink végs nyughelye, ugyanakkor m vészeti és népm vészeti kincsestárunk része, kultúránk gy jt helye.

A világháborús emlékm 177 h si halottjára emlékeztet a temet f sétányának jobb oldalán, a Mélik kápolnával szemben látható mintegy 30 egyforma mintára készített síremlék. Azoknak a katonáknak az emléket rzik, akik az I. és II. világháborúban front-harcosként vagy hadifogságban haltak meg. A kegyhely négyszög alakban, hat sorban elhelyezett szimbolikus sírhelyek sokasága. Valószínű azért választódott ez a terület, mert egy évszázada, 1902-ben egy Boszniában 1886-ban meghalt Ivácson István nev

katonának állított itt jelképes síremléket családja.

Halottak napján gondoljunk rájuk is, hiszen a kis hantok apák, testvérek és fiak emlékének jelképes megörökít i, akik valahol a háború frontjain haltak bele l tt sebeikbe borzalmas kínok között, megfagytak vagy páncélosok lánctalpai zúztak halálra és, akiknek holt testére senki nem dobott egy marék földet vagy nem mondott el felette egy rövid imát.

Néhány éve VIII. osztályos tanulókkal és Szabó Ferenc úr segítségével rendbe raktuk a kis kegyhelyet. Szándékunk az volt, hogy a sírkövek szövegének újraírásával és kis láncos kerítéssel való körbevevésével egy pantheont, kegyhelyet alakítsunk ki.
(Folyt. 7.o.)

« LACZKÓ-SZENTMIKLÓSI ENDRE

Lénárd-búcsú

November 6-án, Szent Lénárd napján, tartjuk egyházközségünk búcsúját. A hagyományos ünnepi szentmise 11 órától kezdődik, melyen a helyiek mellett a szomszédos községekből is érkeznek a keresztalják is részt vesznek. Kérjük minél többen kapcsolódjanak be az ünnepségbe!

1. Lénárd-bál

November 8-án, (szombat) este fél 8-tól, az Együtt a jövőnkért Egyesület és a Polgármesteri Hivatal Lénárd-bált szervez a Községi Házban.

A jókedvet a Székelylend humor-társulat előadása és élő zenekar biztosítja, emellett a résztvevők játékos vetélkedések is bekapcsolódhatnak és értékes tombolanyelteménnyel lehetnek gazdagabbak.

MENÜ: Disznó- és csirkesült körítéssel, ital, reggelire töltött káposzta

Jegyek ára: 25 lej/f

Jegyek elővételben Pál Gizellánál és Portik-Bakai Ádámnál.

Mindenkit szeretettel várunk!

Erdei út átadása

A Helyi Önkormányzat november 14-én, pénteken, hivatalos keretek között átadja a Sapard támogatásból feljavított 13,9 km-es erdei utat.

Ez alkalommal, szervezett formában, végigjárják az említett útszakaszt, amelyre a község lakóit is szeretettel meghívjuk. A részletekről a továbbiakban értesítjük a lakosságot!

Szennyvíztisztító-telep átadása

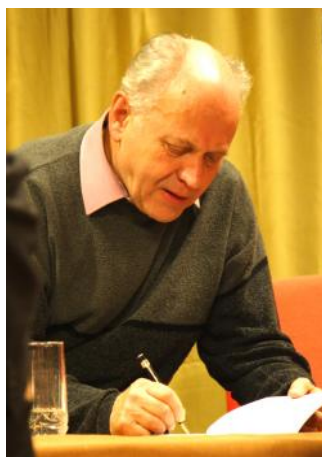
A Helyi Önkormányzat november 23-án, vasárnap, ünnepélyes keretek között adja át rendeltetésének Hargita megye legnagyobb szennyvíztisztító-állomását. A rendezvényen rangos meghívottak, helyi és környékbeli települések vezetői is részt vesznek.

Ment-e a világ a könyvek által elébb? Író-olvasó találkozó

A Fráter György Általános Iskola és a Pallas-Akadémia Könyvkiadó közös szervezésében író-olvasó találkozóra került sor október 3-án, délután, a Fráter György Általános Iskola dísztermében.

A könyvek bemutatása kapcsán egy beszélgetésre került sor, amely keretében Kozma Mária főszerkesztő moderálásával, az írók, költők a könyvek hatásáról fejtették ki véleményüket.

Kántor Lajos író - *Reményik Sándor - a mítosz és az erdélyi valóság* című könyvét mutatta be - arról a belső szükségletéről beszélt, amely az írók írásra, az olvasót pedig az írásra való ráhangolódásra készíti. Ekképpen lehet nevelni, nevelni a

könyvek által. Reményikről és az alakja körüli mítoszról írott könyvében az elhunyt költő beszkatulyázása ellen érvel. Életművét tárja elé, amely a tel-

jes embert mutatja be és amely jóval gazdagabb, mint amennyit az utókor számon tart.

Markó Béla, író-politikus - *Ki lakik a kertünkben?* című meséskönyvét ajánlotta a közönség figyelmébe - elmondása szerint egyszerű lenne, ha egy könyv elolvasásával éreznék, hogy jobb

lettünk. Ez sajnos nem így működik. Az olvasás hatással van az életünkre, gondolatainkra, ugyanakkor hatékony eszköz a magány leküzdésére. Az olvasás révén életmintát kapunk, így életünk részévé válik.

Fekete Vince a *Mesevonat* sorozatban jelentett meg újabb könyvét, *Csigabánat* címmel. Az írónak, költőnek nem szabad megfélemednie arról, hogy a gyermekeknek szánt könyveknek mindig két olvasója van: a felnőtt, aki a gyermeknek olvas és a gyermek. A gyermekversek esetében fontosnak tartja megőrizni a rímbe szőtt

formát, hiszen a rím, a ritmus használata nagy hatással van a gyermek pszichológiai fejlődésére.

Kozma Mária megfogalmazása szerint **Bogdán László** *A felesleges utazás* című novelláskötete a klasszikus novella-irodalom egyik szép darabja, amelyben a szerző áradó, mesélkedővel, szellemesen ír. A szerző egy novella felolvasásával vezetett be a könyv gondolatvilágába majd a könyv, az illusztrátor és a szerző közötti viszonyról beszélt.

A beszélgetés után a szerkesztők dedikálták könyveiket.

Remetei vetett ágyak (folyt.)

A megvetett ágy és a kivetett ágy

A vetett ágyról már írtam. A megvetett ágy a konyhában vagy a lakószobában lévő ágy volt, melyet minden reggel két párnával és takaróval simára szépen megvetettek, színyirejáró vagy festékes ágyterítivel leterítették, a közepére szép kézimunkát tettek, tetejére 1-2-3 díspárnát helyeztek. Erre az ágyra nem volt szabad ráülni sem gyermeknek, sem

szettek, varrtak, kötöttek a család részére. Volt, hogy a férfiak is fennültek, olvasgattak az imakönyvből, újságból vagy éppen meséltek a katonai élményeket, vagy viccelődtek. A kivetett ágy az elsőt pontban leírt ágyak elkészítését jelentette, vagy a ruhavéskor a szekerekre megvetett ágyakat úgy, hogy minden darab ágynemű jól látható legyen.

gyönyörű vetett ágyat

Csutakfalván a küls

» Vetett ágy. Kis Portik Irén kismúzeumában összegyűjtötte a helyi jellegzetességeket.

felnttek. Még az apam feküdhette rá, ha néha téli délutánok vagy egyházi ünnepek alkalmával lepihent. A példaadás kedvéért is jobban esett az álom az ülődeszka kanapén úgy, hogy a fejét alátett összehajtott posztómellényét és betakarozott a bőrszlájbival. Este vacsora után szintén megvetették az ágyakat szépen kisimítva, hogy jól essen az álom férjnek, gyermeknek, mindenkinek. Az asszonyok és lányok még sokáig fennültek, fontak,

A színyirejáró ágytakarókat és párnahuzatokat, akik ismerték ma is így emlegetik. Színes sirítetlen gyapotból (fejtől) négy nyisttel szettek. A színyin csak az ölt, az ontok látszott, a fonákján látszott a felvető sirített gyapot. A színezése vagy csak piros és fehér csíkos, vagy piros, fehér, kék, sárga színű csíkos volt. A színyirejáró ágytakarókra ráklábas csipkét horgoltak. (Ebből még ma is van nekem.)

A községünben az utolsó

» A megvetett ágyakhoz rendszerint hozzátartozott a ráklábas csipke.

Kozma Ferencné Pál Anna néninél a Csorgó utcában láttam, az 1960-as évek végén, amikor még volt férjhez adandó lánya. Velem volt a látogatásnál Gál Irma alfalvi tanítóné, aki már akkor írogatott néprajzi cikkeket és azóta hívatásos néprajzkutató. Azután csak kevesebb párnás, csonka vetett ágyakat láttam (Nagy Ánán Józsefné Erzsébet néninél, Bakai Jánosné Rózsika néninél

úton). A szép emléke ma is él idős remetei asszonyokban. Ma már csak tájházakban, múzeumokban látunk ilyeneket. Ha van házuknál néhány darab ezekből a tárgyakból simogassuk meg és úgy csókoljuk meg, mintha nagyanyáink, dédanyáink munkás kezét csókolnánk. Tegyük megfelelő szép helyre és legyünk büszkéek az örökségre.

Füstös Rozália

» Herelapis csipke A közel kétszáz éves lepedő Füstös Rozália tulajdona.

PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK 2008. november 30.

Az új, egyéni választókerületi rendszer révén a választópolgár a parlamenti választásokon az **1 képviselőt** politikusként személyre szólóan, pártjel alatt, de nem pártlistán **választja meg**.

Az ország 41 megyéjében, Bukarestben és külföldön összesen **452 egyéni választókerület** van (románul: colegiu uninominal). Hargita megye összesen 7 politikust küld a parlamentbe: **5 képviselőt és 2 szenátort**. A választókerületeket a **lakosság számaránya** szerint osztották fel, a hagyományos széki felosztást nem vették figyelembe, így Gyergyó-terület nem szerepel önálló politikai entitásként.

Egy választó egyetlen választókerületben, egyetlen napon – **november 30-án** – szavazhat **egy képviselőt és egy szenátorjelöltre**. Mindenki csak **abban a szavazókerületben szavazhat, amelyben lakik**, ahová a személyi igazolványa vagy az ideiglenes tartózkodási engedélye (fotóval) szól. Megszüntettek a pótlást, nem lehet az országban bárhol szavazni, ahogy eddig volt.

Az **RMDSZ-nek** minden egyes választókerületben van jelöltje, hogy a magyarság képviselését biztosítani tudja. Megmaradt az 5 százalékos bejutási küszöb. **Minden egyes magyar szavazatra szükség van**, hogy erős képviselőnk legyen a parlamentben.

A **független jelöltre leadott szavazatok elvesznek**. Majdnem lehetetlen számukra megszerezni a törvény által megszabott szavazatszámot. Az **szavazataikat nem**

adják hozzá az RMDSZ-re leadott szavazatokhoz.

Az egyéni választókerületi rendszer elnyei:

A személyre szóló szavazással az illet **képviselő és szenátor felelőssége** az illet megválasztó polgárokkal szemben.

Megnövekszik a **választópolgár felelőssége** is, hogy jó képviselőt és jó szenátort válasszon, aki képviselni tudja érdekeit, jó szakember és ért a törvénykezéshez.

Az egyéni választókerületi szavazás kevesebb területet és kevesebb települést jelent, ezért a megválasztott **képviselő és szenátor szorosabb kapcsolatot tud fenntartani** választói-val 4 éves parlamenti munkája során.

Az egyéni választókerületi rendszer hátrányai:

A rendszer nem veszi figyelembe azt, hogy vannak **történelmi régiók, földrajzi határok, olyan kis területek és székek** egy megyén belül, amelyeket **nem kellene szétválasztani**.

Nem zárható ki, hogy a parlamentbe olyan ismert emberek kerüljenek be képviselőként vagy szenátorként, akik **nem értenek a parlamenti munkához**, de a **népszerűségük és ismertségük** miatt megszavazzák őket.

A **fiatal, új szakembereknek**, kevésbé ismert jelölteknek **nagyon rövid idő** áll rendelkezésükre, hogy bemutatkozzanak választóiknak és bebizonyítsák, hogy megfelelnek elvárásaiknak, képesek helytállni a törvényhozásban.

RMDSZ közlemény

DR. VERESTÓY ATTILA, RMDSZ-es szenátor-jelölt

Családi állapota: 54 éves, nős,
1 fiúgyerek, 2 lányunoka

Képztsége:

1999 Kémiai tudományok doktora,
Bukarest
1996 George C. Marshall Stratégiai
Tudományok Németország

Miért indul?

Mert 1989-ben egyike voltam
azoknak, akik az RMDSZ-t alapították. Akkor vállaltam egy felada-

tot, amit tisztességgel végeztem a mai napig és amit folytatni szeretnék ezután is. Mert a munkának nincs vége. Minden, amit eddig elértünk – közbirtokossági erdők visszaszolgáltatása, kormányzati szerepvállalás, magyar nyelv oktatás az óvodától az egyetemig, nyelvhasználat a közigazgatásban, szimbólumaink szabad használata –, hogy csak néhányat említsek, olyan eredmények, amelyekre vigyáznunk kell és amelyek folytatásra köteleznek!

Ki a példaképe?

Deák Ferenc

Kedvencei:

Étel: székely lakodalmas

Zene: amit mellé húznak

Szabad idő: család

PÁL ÁRPÁD

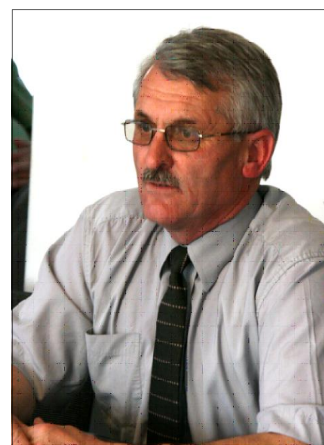
Képviselő-jelölt

Magamról:

Gazdálkodó családból származom. Születésem (1954) óta rózám ennek kétkezi hagyományait. Ma már csak szeretetből, az otthonosság érzése miatt csinálom. Gyergyószentmiklóson nőttem fel, majd Kolozsváron tanultam öntészmérnök szakmát. Végzettségemnek megfelelően álltam munkába. '89 után vált olyanná a közélet, hogy abban nyugodt lélekkel vállalhattam szerepet, Gyergyószentmiklós alpolgármesterként, majd polgármesterként dolgoztam. A 2004-'08 között a Gyilkostó Termelői Szövetkezet igazgatójaként tevékenykedtem.

Jelölésemről:

Nem lehet képviselő-jelölt az, aki nem vet számot a politikával. Most nehéz ezt megtenni, mert a szándékok egymásnak feszülése éket ver a közös gondolkodáson. A kérdés, hogyan élhetünk az RMDSZ és MPP közötti választás új-fajta lehetőségeivel anélkül, hogy az acsakodás csapdáiba essünk. A közigazgatásban akartam és akarok helytállni jártasságot szerzett szakemberként. Meggyőződésem, hogy ennek az elhatározásnak a követését, a hasonló gondolkodásúak jelenlétét az RMDSZ biztosítja.

F téstámogatás-igénylés

Október folyamán f téspótlékra nyújthatják be igényeiket a helyi lakosok. Az utcánkénti elosztásnak köszönhetően a kérelmek leadása sokkal gördülékenyebb, a várakozás fegyelmezettebb volt, mint az elmúlt években.

A Polgármesteri Hivatalnál eddig 1400 kérést iktattak be, amely öt hónapra vonatkozó támogatást jelent azon családok esetében, ahol az egy f re es jövedelem nem haladja meg a 615 lejt.

Azok, akik valamilyen okból nem adták le kéréseiket még megtehetik. Ezúton a Polgármesteri Hivatal értesíti a lakosságot, hogy ezentúl a hivatalnál **csak hétfőnként** fogadnak el f téspótlékos kéréseket.

FONTOS! Akik november közepe után adják le a kérést már csak négy havi támogatásra jogosultak, illetve ezen túlmenően mindig a kérést benyújtásától számított hónaptól kezdődően.

Azok a családok, akik szociális segélyben részesülnek 2008. november 1. és 2009. március 31. között havi 58 lej f téstámogatásban részesülnek.

A törvény a következő összegekben állapítja meg a havi f téstámogatás értékeit:

Egy f re es nettó jövedelem	Támogatás/hónap
155 lejnél kisebb	54 lej
155,1 lej – 210 lej	48 lej
210,1 lej - 260 lej	44 lej
260,1 lej - 310 lej	39 lej
310,1 lej - 355 lej	34 lej
355,1 lej - 425 lej	30 lej
425,1 lej - 480 lej	26 lej
480,1 lej - 540 lej	20 lej
540,1 lej - 615 lej	16 lej

Befejezött az erdei útjavítás

A községünkhöz tartozó erdei út feljavításának munkálatai 2007 decemberében kezdődtek el és öröndetes, hogy közel egy év alatt teljesen felújítottak 13,9 km erdei utat, Veszés-patak - Újerdő - Sároshíd nyomvonalon.

A pályázat révén elnyert támogatás értéke 4.088.000 lej (Sapard 3.5 alaptól), amelyhez 66.250 lej önrészt tett a község. Ezen az útszakaszon 28 leszá-

lik az útszakaszt.

A járható útnak köszönhetően jelentősen megnövekedett a forgalom, viszont az autózóknak szem előtt kell tartaniuk, hogy ez hegyi út és adott esetben balesetveszélyes lehet. Ezen az útszakaszon ugyanazok a közlekedési szabályok érvényesek, mint bármelyik más részen. Az esetleges balesetek elkerülése érdekében ajánla-

» Erdei út. A tavaly decemberben megkezdett útjavítás befejeződött, így jövő hónapban hivatalosan is átadják a 13,9 km útszakaszt.

lót, az úttesten 21 átereszt építettek ki.

A javítási munkálatok lezárása után az út állapotát meg kell vizsgálni, hiszen még öt évig nyomon követik a pályázatot. A Helyi Önkormányzat ennek érdekében különböző intézkedéseket vezet be: súlykorlátozó táblákat helyez el és két útszét alkalmaz, akik felügye-

tos 30 km/h sebességgel közlekedni.

Jó dolog, hogy ezen a részen hétvégi házakat építenek, hiszen ez jelentősen megnöveli az érintett területek értékét, viszont ezen építkezések esetében is érvényesek a törvényes elírások, engedélyeztetések.

» Épül a sportszalon. A kormányprogramból finanszírozott 150 férőhelyes létesítmény jövő áprilisára készül el.

T ZOLTÓK NAPJA

Az idén a szokásosnál kicsit később tartottuk meg a t zoltók ünnepnapját. Nemcsak a megszervezés időpontja tért el a megszokottól, hanem az ünnep tartalmilag is különbözött a már hagyományosnak mondható emléknaptól. Az eddigi éveken a program a szentmisével kezdődött, ünnepi beszéddel és közös ebéddel folytatódott, de az idén sajnos csak ez utóbbi került megszervezésre. Az önkéntes t zoltók részvétele is sokkal alacsonyabb volt, mint megszoktuk. Ez sajnos nem a bizonytalan időjárásal, hanem a tagság érdektelenségével magyarázható.

A résztvevők autóbusszal illetve saját járművekkel jutottak el a helyszínt biztosító erdei házhoz. Az érkezéskor a bográcsban készülő ízletes báránytokány illata fogadta. A közös ebéd után már elkerültek a hangszerek és néhány t zoltó csakhamar muzsikussá vált. A fenyvesek alatt több órán keresztül szólt a zene és a nóta. A táborítélet körülvéve t zoltók és feleségeik jól érezték magukat, a jó kedv és a kellemes időjárás is kitartott.

Fájó, hogy többen elfelejtik a csapathoz tartozás fontosságát és nem érzik a közös programokon való részvétel fontosságát. A közösségért tenni nemesebb dolog és ne csak akkor tegyünk valamit, ha abból nekünk hasznunk is származik. Amúgy az önkéntes t zoltókról sajnos egye-

sek téves információkat terjesztenek. Próbálják lejáratni azok becsületét, akik tesznek a községért. Azok, akik eljöttek bizonyára nem bánták meg, hogy idejüket ide szánják. Reméljük jövőben a tagság többi tagja nagyobb érdeklődést tanúsít a program iránt.

Külön köszönet az idei T zoltók Napja szervezőinek. Külön köszönet az Önkormányzatnak és az L&P Impex kft-nek az anyagi támogatásért valamint Portik-Dobos Péternek a helyszín biztosításáért.

« PORTIK-BAKAI ÁDÁM

» Tízoltónap. Az erdei levegő, a báránytokány illata és a zeneszó megadta az ünnep hangulatát.

Újraindult a táncoktatás

Októberben újrakezdjük a néptánc-, a moderntánc valamint a társastánc oktatását. A néptánc esetében a próbákat pénteken és szombaton tartjuk, a modern – és társastánc próbák kedden és szerdán vannak.

A modernebb műfaj iránt szép számban vannak jelentkezők, újak is bekapcsolódtak, a néptáncnál sajnos elég látványos a fogyatkozás. A szülőket és pedagógusokat közreműködésén is sok múlik, mert ha tudatosítják magukban és gyerekeikben a néptánc fontosságát, akkor az a részvételen is meglátszik. Ne feledjük, hogy a néptáncoktatás egyben hagyományápolás is.

10/22/2008

» Lépérről-lépésre. A kis moderntáncosok új koreográfiával készülnek a fellépésekre.

Sokan arra hivatkoznak, hogy mindkettőbe nem tudnak bekapcsolódni. Ezt az állítást megcáfolja azon gyerekek példája, akik évek óta mindkettőben részt vesznek és a legkiválóbb táncosok között vannak mind a két csoportban. A próbák időpontját úgy időzítettük, hogy a programok ne keresztezzék egymást.

Végezetül még egyszer arra kérem a nevelőket, hogy ösztönözzék gyerekeket úgy a néptánc, mint a modern – és társastánc művelésére is. Azt gondolom ezzel csak jó irányba tereljük a fejlődésüket, hiszen ezáltal is elvonjuk figyelmüket a túlzott számítógép-használatról. Remélem a régi táncosok érdeklődése nem lankad és együtt szórakozva és táncolva egy egészséges, hagyományápoló csapatot hozhatunk létre.

« PORTIK-BAKAI ÁDÁM

» Körbe-körbe. Danguly Ervin néptáncoktató vezetésével a gyerekek ráhangolódnak a ritmusra.

Anyanyelvi szinten táncolni

Kallós Zoltán néprajz- és népzenekutató el adása

Kallós Zoltán mez ségi népzene- és néprajzkutató tartott el adást október 21-én a Községháza tanácstermében. egyike a legelkötelezettebb ma él néprajzkutatóknak, aki els sorban a mez ségi, a moldvai nyelvi és zenei értékeket kötötte csokorba. Elmondása szerint környékünkön még nem gy jtött.

A keddi esti el adását megelőzően azonban munkatársaival községünkben több id s személyt is felkeresett, akikkel elbeszélgetve helyi népi egyházi énekek, versek után kutatott. E terepmunka során megjegyezte, hogy sajnos már kihalt, előregedett az a nemzedék, akinek igazán a mindennapjaihoz tartoztak e népi költemények. Ígéretet tett arra, hogy visszatér Remetére, hiszen úgy véli az egyszeri

találkozások nem elegendők a már eltemetett nyelvi örökség felelevenítéséhez.

Vetítéssel, énekléssel egybekötött el adásban hangsúlyozta a pedagógusok felelősséget a magyarságunkat megőrzés szellemi táplálék összegyűjtésében: „Addig leszünk magyarok, ameddig magyarul énekelünk, táncolunk. A hagyományos paraszti kultúra sorvadásnak indult, de ha ezzel a szellemi táplálékkal élünk talán még ezer évet kibírunk! Fontos a zenei anyanyelv megőrzése és táncolni anyanyelvi szinten kell megtanulnunk.” - mondta el a már nyolcvan esztendő fele közelítő Zoli bácsi.

A közönség érdeklődéssel fogadta az elhangzottakat és többen is bekapcsolódtak a beszélgetésbe.

KALLÓS ZOLTÁN végezte a magyar nyelvterületen a legnagyobb népzenei gyűjtést. Gyűjtéseiből hanglemez válogatások jelentek meg, archív felvételeiből több hangzóanyag-sorozatot szerkesztett és adott ki. Énekesként maga is két lemezt jelentetett meg: **Búsulni sohasem tudtam...**, **Idegen földre ne siess....** Néprajzi filmek szaktanácsadója, népzenei fesztiválok ünnepelt énekes, eladója. Az erdélyi és magyarországi táncmozgalom egyik életre hívója, népzenei és néptánc táborok szervezője. Nevelői hatása rendkívüli jelentőségű, mivel hosszú évek során fiatalok tömegeivel ismertette és szerettette meg a magyar népművészetet. www.kallos.org.ro

» Zenei anyanyelvünk. Kallós Zoltán gyűjtőútja során készített filmjének egyikével szemléltette az elmondottakat.

(Folyt. I. o.) **Emlékezzünk seinkről és hű seinkről!**

A plébániahivatal, a Plastking és a Securex kereskedelmi egységek anyagi támogatásával meghívtuk Pál Erzsébet Nagyváradon élő emléke-restaurátort, aki pH negatív és egyéb vegyszerekkel restaurálta a síremlékeket. Előtte a tanulók többször lemosták a sírköveket. Kivágtuk a tövises bozótot, megtakarítottuk a hantok közötti részt a gáztól, felállítottuk a ledöntött vagy megdőlt síremlékeket és zúzottkővel tömítettük, hogy szilárdan álljanak. Sajnos anyagi fedezet hiányában a tanulókkal teljes célkitűzésünket már nem tudtuk megvalósítani.

Községünkben kevés népzenei gyűjtő munkáról tudunk. Felszólalásában Füstös Rozália nyugdíjas tanítónő felelevenítette remetei emlékeit Bartók Béla gyűjtő körútjáról, amelyről sajnos nem maradt semmiféle írásos emlék, valamint a kommunizmus ideje alatt gyűjtést végző Péterffy Katalin zenetanárnő munkásságáról (ennek anyaga szinten nem került vissza Remetére).

A hozzászólásokból kiderült, hogy az eddig nálunk még nem járt néprajzkutató magyarság iránti elköteleződése közvetve ugyan, de eljutott hozzánk, hiszen a községünkben több évtizedekig pedagógusként tevékenykedő Kántor István Kallós Zoltán volt tanítványa.

« BIS

Bár nagyon sokan dicsérték munkájukat, azóta is kevesen gondozzák, világításakor alig látunk rajtuk egy-két gyertyát, akárcsak a hűs emlékművénél.

A sok sírfelirat közül, íme néhány meghatározó és elgondolkodtató felirat: „E KERESZT JELZI BAKOS FERENC M.H. Galiciában 1877-1915 FIA BAKOS IGNÁC M.H. OROSZORSZÁGBAN 1915-1945 BÉKE PORAIRA”. „BALÁZS F. JOÁCHIM sz.1901-1912 BALÁZS F. JÁNOS sz.1894-1916 NYUGODJANAK BÉKESÉGBEN. **Emlékezzünk rájuk is egy szál gyertyával!**

SZENT LÉNÁRD ÜNNEPE

Egyházi ünnepeink között jeles helyet foglal el november 6-a, Szent Lénárd napja. Az 1771 táján épült plébánia-templomunkat gróf Batthyányi Ignác gyulafehérvári püspök szentelte fel Szent Lénárd püspök tiszteletére.

» A főoltárkép templomunk védőszentjét, Szent Lénárd püspököt ábrázolja.

Lénárd (*Leonardus*) életéről kevés dátumpontoságú adat van. Az 500-as évek elején tevékenykedett a frank birodalomban. Tanítója a nagy tiszteletnek örvendő reimsi érsek, Remig volt. (*Reims - városának katedrálisja volt a francia királyok koronázó helye*). Előkelő családból származott ezért hamarosan a frank király udvarába került. Gyakran látogatta meg a börtönöket. Tanítása olyan hatással volt a foglyokra, bűnözőkre, hogy jó viselkedésü-

kért nemsokára szabadon engedték őket. Így, hamarosan a rabok patrónusa lett. A templomunk főoltárképén is látható, amint megbilincselte rabok szabadulásért könyörögve nyújtja kezüket a püspök felé. Népszerűsége olyan nagy lett, hogy a frank király püspökséget ajánlott fel neki. Lénárd azonban nem fogadta el, úgy gondolta, hogy nagyobb missziót teljesít az egyszerű nép tanításával. Ennek ellenére Lénárd püspököknek ismerjük. Limoge (*limózs*), Orleans városokba és Aquitánia tartományba ment prédikálni. Tisztelete francia, osztrák és délnémet (*bajor*) területeken terjedt el, mint a rabok, betegek, orvosok, kovácsok, pásztorok és terhes anyák védőszentje. Kultusza Magyarországon csak a német területekhez közelebb és Dunántúlon terjedt el. (*Kőszeg, Sopron, Fertőszéplak, Pinye, Vajta, Zalalövén*). Ezért furcsa, hogy a Duna-Tisza közén, Felvidéken és Erdélyben ismeretlen Lénárd kultusz Székelyföldön, Remetén megtalálható, ami ugyanakkor a szent tiszteletének legkeletibb pontja Európában.

Egyetlen magyarázata lehet, hogy a templomunkat építtette Hanzer Dániel plébános, aki 1768.szept.29. és 1780.jan.30. között teljesített egyházi szolgálatot Remetén, bajor származású, német nyelvű volt. Talán ezért választotta a templom védőszentjének Lénárdot.

Szent Lénárd tiszteletéről szóljon a középkorból Kolics Lajos Zalalövén papjának kéziratos énekeskönyvéből fennmaradt dicsőítő énekének néhány sora:

„Ó dicső Szent Lénárd, téged dicsérünk,
Mindnyájan téged szívűből tisztelünk,
Azért hallgasd meg kérésünket,
Meg ne vedd kérésünket.
Tartsd meg marháinkat jó egészségben,
Tűztől házainkat és mindenünket.
Őrizz minket betegségtől,
És veszedelmes pestistől...”

«LACZKÓ-SZENTMIKLÓSI ENDRE

Mária-rádió közvetítés Remetéről

Október 14-19-e között egyházközségünkben állomásozott a Mária-rádió kihelyezett stúdiója. A hét alatt naponta élő adásban közvetítettünk szentmisét illetve rózsafüzért a Szent Lénárd római-katolikus templomból.

A reggeli illetve esti szentmiséken - *a megszokottól kissé eltérő program ellenére* - szép számban bekapcsolódtak egyházközségünk hívei, akik a szentolvasó el-
imádkozásával, imáikkal, énekekkel gazdagították a közvetítéseket, tanúságot tettek hitükről.

Nagy öröm volt számomra, hogy mi is bekapcsolódhattunk a Mária-rádió által felvállalt hivatásba, amely révén Isten dicsőségére, sok egyedülálló, magányos és lelki táp-

lálékra szomjazó ember hitéletének épülését szolgáltuk a világ minden táján.

A szentmiséken elhangzó igehirdetések alkalmával Orbán László esperes, Lázár Lajos plébános és Csüdör Imre káplán sok építő gondolatot osztottak meg a jelenlévő hívekkel és a rádióhallgatókkal.

Záró mozzanatként, a vasárnapi szentmise után, ugyancsak élő közvetítésben, az egyházközségünk bemutatására került sor, amelyben többen is részt vállaltak. A félórás műsor keretében a rózsafüzér illetve Skapuláré-társulatok, a Fokoláré mozgalom helyi közössége, az ifjúsági csoport mutatkozott be, végül Lajos atya röviden ismertette a plébánia, templom illetve község történetét.

Isten fizessen meg az önkéntes szolgálatokért. Az elhangzott tanítások, imádságok gyökerezzenek szívünkbe!

«BIS

A CSIPKEBOGYÓ /*Rosa canina*/

A csipkebogyó, helyi nevén hecserli, mindenki által közismert és közkedvelt, vadon termő cserje gyümölcse, amelynek elfordulása nagyon széleskörű községünk területén.

Latin nyelvű kiejtése első líceumi éveimet juttatja eszembe, hiszen növénytan órán ez volt az első növény, amelynek latin neve első kiejtésre megmaradt emlékezetembe és eszembe juttatja egyik nagyon kedvelt ta-

vitamint az összes vad és kerti gyümölcs közül. C-vitamin tartalma tízszer nagyobb a citroménál. A bogyóból készült tea gyógyhatású, megelőző és megbetegedések idején rendszeresen fogyasztható. Ezenkívül ismertes gyógyhatása a vese és hólyagbántalmakra.

A csipkebogyó felhasználása sokrétű: teát, szirupot, lekvárt, sőt még bort is készíthetünk belőle.

nárom, Füstös Károly nevét is, aki akkor méltatta ezen vadon termő bogyó rendkívüli jelentőségét és jótékony hatását. Első sorban erdőszéleken, hegyes és dombos területek nap sütötte lejtőn fordul el, de megtaláljuk a mezőkön az útszéli mezsgyéken, sőt a lakott területek közvetlen szomszédságában is.

A rózsafélék (Rosaceae) családjába tartozó cserjés növény. Hosszú, indás szárát, amely 1-3 m magasságra is megnő, gyakran növénytüskék borítják, melyek, ha nem vagyunk kellő óvatosak, a szedésnél gyakran megsúrnak kezünket. Május hónapban virágzik és bogyótermése 1,5-3 cm hosszúságot is elér és szeptember végén, október elején gyűjthető. A csipkebogyó rendkívül gyógyító hatású főként a sorvadásos betegségek ellen. A csipkebogyó tartalmazza a legtöbb C-

Begyűjtése a legmegfelelőbb, amikor bogyója teljesen megpirosodik. A legalkalmasabb szedési időszak az első hóharmat megjelenése. Bogyóját szedés után szárítani kell, különben megpenészedik. Szárításra a legalkalmasabb a napfény, de benti szárítása is alkalmazható, ha nem túl meleg helyen tároljuk, hogy ne veszítse el vitamintartalmát.

Gyógyító hatását nemcsak az ember, hanem az erdeinkben élő nagyvadak is ismerik és fogyasztják, első sorban a medve és a szarvas, amelyek a fagyok beállta után, amikor az érett bogyók teljesen puhává válnak el szeretettel keresik fel a messziről pirosuló csipkebogyó cserjéket. Emellett egyes vidékünkön honos madarak is táplálékul is szolgál.

Az utóbbi időben a természetgyógyászok jóvoltából egyre inkább

javasolják a csipkebogyó használatát, első sorban gyógyításra, de nagyon jó betegségmegelőző hatása van, éppen az igen magas C-vitamin tartalma miatt.

Községünkben első sorban az igazán megszállott természetkedvelők, valamint azon egyszerű emberek gyűjtenek, akik igazán hisznek a természet csodálatos erejében. Nemcsak a gyümölcs gyógyító hatása, hanem a készítmény sőt a séta is megéri, hogy időt szakítsunk és kimenjünk zajos környezetünkbe a természetbe, ahol az erdőszéleken, juhnyájak és marhacsordák lejövetele után, csendes környezetben, csak a madarak éneke és a fák enyhe susogása hallatszik, gyűjtjük a hecserlit, amelynek jótékony hatása pótolja a téli időszakban a szervezetünk számára szükséges vitaminokat, ezáltal ellenállóvá téve a tél végén megjelenő különböző megelőző betegségek ellen.

A fenti cikk nemcsak csak a tudományos leírás alapján, hanem a természetben szerzett nagyon sok tapasztalat alapján íródott és mindenki számára ajánlom, hogy ne sajnálja az időt és fáradságot, mert a természet ezt bőségesen meghálálja.

« ROMÁN BÁLINT közéleti jegyző és természetbarát

Hecserli lekvár remeteiesen

A hecserlit megpucoljuk, a fekete bajuszát leszedjük, jól megmossuk, majd odatesszük főni. Annyi vizet töltünk rá, amennyi ellepi és még legalább két-három ujjnyit. Főzés közben kavargatjuk, nem szabad befődni, különben a szemek odaragadnak az edény aljára. Addig főzzük, ameddig a hecserli szemek teljesen szétfőnek, különben nem lehet jól átpasszírozni.

Régen fátyolszítán (ezen szitálták meg a legfinomabb lisztet) passzírozták át, falapáttal nyomkodták (nem fém, mert az megfogja), amelyre felragadnak a magok és szörszálkák. Vigyázni kell, mert ha túl nagylyukú a szita, akkor a hecserliből a szörszálakat nem szűri ki és a lekvár "szűrös" lesz. Miután ezzel megvagyunk, a kapott levét feltesszük főni, amíg jól besűrűsödik. 10 liter sűrű hecserliléhez 4 kg cukrot teszünk és kb. 15 percet főzzük, majd üvegekbe öntjük és száraz dunsztba tesszük.

Anyakönyv

Születés

2008. szept. 20. - 2008. okt. 20.

Balázs Levente

Pál Anita Vivien

Portik-Kocsi Petra

György Szilvia

Farkas Margine Benjamin

Fazakas Noémi

György Bence

Laczkó Erzsébet

Nász

Bakos Sándor és Portik Zsuzsanna
Balázs-Csiki Elemér és Puskás Margit

Jánosi János és György Enikő
Bakos Levente és Ferencz-Kova Ilona
Goga Attil és Ivácson-Barát Tünde

Gyász

Laczkó László 1925

Borbély Anna 1924

Bakos János 1923

Portik-Szabó Julianna 1924

Balázs Katalin 1912

Antal Anna 1936

Borbély-Bartis Irén 1926

Székely anekdota

Történt, hogy a gyergyói székelyek hadat üzentek Kínának. Annak rendje és módja szerint megérkezett egy népes kínai delegáció, akiket illend - képpen fogadtak a székelyeink.

Kezdték megbeszélni a hadüzenet részleteit, amikor is az egyik kínai megkérdezte:

- Hányan lennének a székelyek?

- Úgy vagy huszonnégy ezeren. És a kínaiak hányan lennének?

- Közel kettő milliárdan.

- Huhh! mondja az egyik előljáró, valamit nagyon elszámoltunk. Hova fogunk ennyi rengeteg kínait eltemetni?!

Tudja-e hogy...?

A gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Elméleti Líceum október 23-24-én ünnepelte fennállásának 100 éves évfordulóját. Az 1908-ban létesített intézmény neve akkor Magyar Királyi Állami Középiscola volt. Az 1913-ra befejezett iskolaépület nemcsak Gyergyó legimpozánsabb, szecessziós stílusú épülete, hanem máig a vidék legersebb, legszínvonalasabb oktatási intézménye. Felépítése hatalmas pénzügyi és anyagi áldozatba került. Csak az épület falazásába 2 millió db. téglát és faragott követ használtak fel.

Gyergyóremetének a vidék oktatásáért elkötelezett polgárai jelentős adományokkal járultak hozzá az építkezéshez: György József 20 szál borona, Balázs-Bécsi István 10 szál borona, Puskás Sámuel 3 öli épületkő, Zakariás Elza egy ezüst karkötő ára, Várterész Lenke egy arany függő ár, Kádbébó Katalin egy ezüst lánc ára, Elekes Márton 300 korona. Helyszíne miatt nem sorolhatom fel azoknak a neveit, akik 10-50 koronát adományoztak.

A nemes támogatás egy évszázad múlva megismétlődött, amikor a remetei Önkormányzat 2003-ban 30 millió lejjel járult hozzá a líceum dísztermének felújításához.

A líceum vezetősége az Önkormányzat támogatásáról a díszterem falán elhelyezett kis feliratos táblával emlékezik meg.

« LACZKÓ-SZENTMIKLÓSI ENDRE

Remetei családnevek eredete

(Folytatás az előző lapszámból)

GYÖRGY - az 1614-es regisztrumban szerepelt György Miklós. György Mihálynak lófő séget adományoz. Az 1702-es összeírásban György István, Tamás és Miklós gyalogok. 1763-ban György István bíró Remetén, aki az egyik gyergyószentmiklósi vásár alkalmával az osztrák hatóságok letartóztattak, mivel egyik szervezője volt Gyergyóban a határrezredek felállítására elleni mozgalomnak.

IGNÁCZ - 1614-ben említik Ignác János, mint Nagy István szolgája.

IVÁCSON, IVÁCSONY - egy változat szerint, ami nem bizonyítható az Ivácsonok a tatárbetörések során fogságba került és itt maradt tatárok elszékelyesedett utódai. 161-ben említik Ivácson Mihály jobbagy és ugyanitt Ivácán János, ami lehetett az Ivácson helytelen leírása.

LACZKÓ - Laczkó-Ádám, Laczkó-Albert, Laczkó-Pap kettő elnevezés formákban fordul elő. 1632-ben Laczkó Ferenc lófő séget kap I. Rákóczi Ferenc fejedelemtől. Az 1702-es összeírásban Laczkó Mihály, János, Balázs, András, Ferenc, István és Péter lófőként, Laczkó Mihály gyalogként szerepel.

LÁSZLÓ - a László és az Antal a legrégebbi családnev Remetén. Egy 1602. aug. 7-én készült dokumentum, amelyik tartalmazza a Giorgio Basta tábornok által Rudolf császár hűségére felkeltett csíki és gyergyói nemeseket, lófőket, szabadszékelyeket, említi László György és László István nevét. Így a Lászlók a falu első telepesei közé tartoznak. 1614-ben László István a falu vezetésében esküdött tisztséget visel. Az 1702-es katonai összeírásban jelen van László János lófő, András és János gyalogok.

(Folytatjuk)

LACZKÓ-SZENTMIKLÓSI ENDRE
Gyergyóremete település ismertető

Képes vagyok

Havonta megjelenő közéleti lap

Kiadó:

Gyergyóremete Helyi Önkormányzata
és Polgármesteri Hivatala

E-mail: kepesvagyok@gyergyoremete.ro

Megjelenés minden hónap végén!

Felelős szerkesztő: Barabás Zsófia

Kép: Balázs László

Portik-Bakai Ádám

Nyomda: F&F International Kft.

A szerkesztői jog fenntartva!

A megjelent cikkek tartalmáért
az aláíró személy felelős!